

Idealisme binnen de h

└ NOHA-studenten leren meer dan pleisters plakken

■ Wat is NOHA?

Humanitarian Action is een jong fenomeen. Voor 1989 kwam hulp van 'Moskou' of 'Washington', maar daarna groeide mondiale hulpverlening uit tot een eigen 'industrie'. Soms lijkt de grote hulpbereidheid bij rampen de chaos eerst te vergroten, merkte RUG-wetenschapper Joost Herman tijdens de aardbeving in Yogyakarta in de zomer van 2006. Maar humanitaire organisaties leren toch steeds beter hulp af te stemmen en rekening te houden met lokale behoeften. Om dat nog een duwtje in de rug te geven, organiseert Herman voor het eerst een mondiale conferentie van wetenschappers die zich met hulpverlening bezighouden. In Groningen, deze week. Ook is er een fototentoonstelling van leden van het NOHA-netwerk. Dit telt een slordige tweeduizend leden en bevat onder meer alumni van de selectieve Groningse letterenmaster voor humanitarian action, die Herman in 2000 oprichtte.

Door JANITA NAAIJER

1 Minder soft a.u.b.

Julia Wijnmaalen (24) was vorig jaar één van de gelukkigsten. Samen met negentien anderen werd haar brief geselecteerd uit een postzak met vierhonderd aanmeldingen. De NOHA-studente, die eerder haar diploma's psychologie en internationale betrekkingen en organisaties (IB/O) behaalde aan de RUG, zit momenteel voor haar studie in Brussel. Daarna wacht New York.

"Op de foto zie je Glenn. Een Anglo-Indiase jongen van wie de ouders in een sloppenwijk in Chennai, India, wonen. Ik leerde hem kennen toen ik in 2008 vier maanden naar India ging. Ik schreef er mijn masterthese voor psychologie en werkte in het weeshuis St. George School. Glenn van vijf woonde er net een half jaar. Hij was een kleine Mowgli. Nooit opgevoed en niet zindelijk. Hij kende maar weinig taal en rende de hele dag rond. Het liefst zoals zijn grote held: Spiderman.

NOHA is een brede studie. Maar het leidt je niet op tot Pietje die bij het Rode Kruis werkt. De master richt zich op het beleidsmatige werk. Honger kun je oplossen met het sturen van eten, maar daarmee beïnvloed je de hele omgeving. Je mengt je in een systeem dat al jaren in evenwicht is. NOHA leert je verder te denken dan: ik zie een wond, ik plak een pleister.

Mijn ideale baan zou een positie zijn op de afdeling *peacemaking en peacekeeping* van het ministerie van Defensie. Soldaten uitrusten met de goede kennis zodat ze op vredesmissie niet gefrustreerd raken of een post-traumatische stressstoornis oplopen.

Het humanitaire werk mag van mij wel iets minder emphatisch en soft. Je kunt niet steeds denken: die arme kinderen. Daar hebben ze niets aan. Ik ben een realistische idealist. Als iedereen het wil, kunnen er dingen veranderen. Maar je

kunt niet denken dat je de hongersnood oplost. Dan moet je tegen alle mensen in Darfur zeggen: ga maar verhuizen.

Nee, het veld hoeft ik niet in. Ik wil ook een eigen leven. Als je veel op missie bent, gaan relaties vaak kapot omdat je ze niet kunt onderhouden. Bovendien kun je zelf getraumatiseerd raken tijdens een crisis."

2 Het veld in

NOHA-studente Reni Komnick (25) is afkomstig uit Duitsland. Tijdens haar studie politicologie deed ze vrijwilligerswerk in onder andere Macedonië en Ecuador. Tot juni studeert ze in Groningen, daarna reist ze naar Bolivia voor haar onderzoeksstage naar landmijnen en de impact daarvan op kinderen en adolescenten.

"In oktober 2007 ging ik voor het eerst naar Bolivia. Ik werkte bij een gezondheidsorganisatie en maakte een fotodocumentaire over het leven van de Aymara gemeenschap in de Boliviaanse Altiplano vlakbij La Paz. Op ongeveer vierduizend meter hoogte maakte ik deze foto van Denis en Maribel. Twee kinderen van vijf en zes in een desolaat landschap: bergen en niet veel meer. De fiets van het jongetje lijkt niet in de omgeving te passen en de kinderen zien er ouder uit dan ze in werkelijkheid zijn. Ze leven geen gemakkelijk leven en dat zie je in hun uitstraling.

Na een beleidsmatige stage stond het voor mij vast: ik wil het veld in. Ik wil dichtbij zijn, het met mijn ogen zien en met de mensen in contact staan. Vier jaar geleden begon ik te reizen en vrijwilligerswerk te doen. Een echt thuis had ik niet meer. Ik stond voor de keuze: wil ik hiermee verder of wil ik me settelen in Duitsland? Mijn toelating tot de master was in feite de beslissing.

Bij NOHA geven ze geen geïdealiseerd beeld van het leven als humanitair werker. Ze wijzen ons op de gevaren. Je kunt malaria krijgen en

doodgaan. Veel van die dingen realiseerde ik me voor het eerst op college. Maar het is *part of the job* en uiteindelijk kies je zelf naar welk land je gaat en aan welke gevaren je je blootstelt."

3 Frustratie en mismanagement

De Franse David Knaute (27) kwam in 2004 naar Groningen om NOHA te studeren. Daarna organiseerde hij verschillende projecten. Knaute coördineerde in Oeganda de terugkeer van ongeveer 70.000 vluchtelingen naar eigen land en zette in oorlogsgebieden in Afghanistan micro-projecten op. Momenteel werkt hij voor de non-gouvernementele organisatie ACTED en probeert vanuit Parijs aandacht te vragen voor de humanitaire crisis in de Oegandese regio Karamoja.

harde realiteit

Voelbare historie in Groniek

RECENSIE Historisch tijdschrift Groniek

besteedt in het laatste nummer aandacht aan de historische ervaring. Over maskerades, re-enactment en koningsdrama's van Shakespeare.

Door CHRISTIEN BOOMSMA

Ze namen het bijzonder serieus. Studenten die deelnamen aan de traditionele maskerades – historische optochten door de binnenstad – verdiepten zich in kronieken en kostuumboeken. Ze bezochten archieven en musea om de details precies mogelijk weer te kunnen geven. Ze betaalden kapitalen voor de huur van kostuums en attributen. De hoofdpersoon van de Utrechtse optocht in 1906 nam Latijnse les voor zijn optreden als Germanicus. En de Leidse Frederik Hendrik van 1910 kon niet meer uit zijn rol komen en belandde in een psychiatrische inrichting.

In Groningen werd sinds 1814 ieder jaar een grote optocht gehouden, waarbij tientallen studenten door de stad trokken bij een verbeelding van de intocht van Soelaiman II in Belgrado in 1536, of de intocht van Maurits en Willem Lodewijk in Groningen in 1594. Vindicat ontstond zelfs uit de organisatie van deze maskerade. Ook in Utrecht en Leiden werden dergelijke optochten georganiseerd.

De maskerades, schrijft historicus Pieter Caljé in *Groniek*, waren een uiting van de romantische historische cultuur in de negentiende eeuw. Van het verlangen uit de eigen tijd te treden en het verleden te voelen. Dat maakt het bij uitstek geschikt om beschreven te worden in het nummer *Levend verleden. Het creëren van een historische ervaring*.

Het thema is actueel. Niet alleen schreef RUG-historicus Frank Ankersmit vorig jaar een prijswinnend boek over de historische ervaring, maar ook in het dagelijks leven is voelbare geschiedenis populair. Re-enactment bloeit, musea hijsen acteurs in traditionele kostuums en games baseren zich op historische gebeurtenissen. *Groniek* wil de betekenis en de ontwikkeling van re-enactment onder de loep nemen. Het lukt slechts gedeeltelijk.

Het artikel van Caljé is helder en informatief. Hetzelfde geldt voor dat van Frank van Vree over de enscenering van de historische ervaring in pretparken en musea. Hij stelt dat de manier waarop de geschiedenis wordt voorgeschoteld aan het publiek, leidt tot verschraling. "Het verleden wordt gereduceerd tot episodes en gebeurtenissen die zich lenen voor visualisering en dramatisering." Het gevolg is een cultuur waarin de kennis van het verleden episodisch is en alle context mist.

Maar andere auteurs stellen teleur. Henk Gras onderzoekt de betekenis van de koningsdrama's van Shakespeare en concludeert dat ze gebruikt werden het zittende huis te legitimeren. Niets nieuws. Tjark Blokzijl belooft een *casestudy* waaruit blijkt wat re-enactors drijft en waarom historisch onderzoek daarvoor nodig is. Maar hij blijft steken in kostuumgeschiedenis. Het resultaat is een halfgeslaagd nummer.

Groniek. Historisch Tijdschrift. Levend verleden. Het creëren van de historische ervaring (Groningen, 2008), 7,70 euro.

"Een idealist? Ik zou willen dat ik dat was! Door de harde, dagelijkse realiteit kun je je dat bijna niet veroorloven. In het veld proberen we naar concrete oplossingen te zoeken voor problemen, maar dat gaat gepaard met frustratie, mismanagement, administratieve rompslomp en conflicten. De *number one good memory* van humanitaire werkers is de relatie met de toegewijde, lokale staf. Eigenlijk zijn zij de personen die het verschil kunnen maken.

NOHA bereidt je erg goed voor op het werk. Sinds 2005 ben ik steeds meer alumni tegengekomen. Eén van de meest positieve aspecten is dat het de humanitaire sector helpt professionaliseren. Ik denk dat NOHA ook goed kan werken als *upgrade* voor meer ervaren hulpverleners. Sommigen gaan te veel op in hun dagelijkse activiteiten waardoor ze niet meer de tijd nemen om na te denken over dat wat ze daad-

werkelijk doen. Als je veldwerker bent, is het belangrijk om regelmatig een pauze in te lassen.

Voordat ik de eerste keer naar Karamoja reisde, was ik behoorlijk bang vanwege vreselijke verhalen over *road ambushes*. De bevolking gaf ons echter een warm welkom. Op de foto zie je een groep Oegandese vrouwen. Vaak zijn ze alleenstaand en straatarm doordat hun mannen zijn gestorven tijdens een gevecht of naar de steden zijn getrokken voor werk. De enige manier waarop ze kunnen overleven, is door het verzamelen en verkopen van hout. Tegelijkertijd behouden ze zo een gevoel van solidariteit en willen ze vechten voor een beter leven."

4 Het belang van voorlichting

Paul van der Laan (32) studeerde

bedrijfskunde aan de RUG en volgde van 2003 tot 2004 de NOHA-master. Hij werkte onder andere voor projecten in India, Azerbeidzjan en Indonesië. Sinds juni 2008 is hij landenvertegenwoordiger van Laos en Vietnam voor het Rode Kruis. Van der Laan woont in Hanoi en coördineert projecten op het gebied van disastermanagement, climate change en healthpromotion.

"Mijn eerste project was in noordoost India. Er was een stammenconflict en ik ging in een klein dorpje helpen met het opbouwen van huizen. Er was bijna niets. De helft van de tijd was er geen elektriciteit, het was warm en de mensen woonden er in bamboehuisjes van tien vierkante meter. Het overviel me. Ik was voor het eerst buiten Europa, was net afgestudeerd en gewend aan het studentenleven in Groningen.

NOHA leert je de skills voor dit werk, bijvoorbeeld hoe je een project maakt. Maar op het leven in zo'n dorp als in India kun je je niet voorbereiden. Je kunt nog zoveel lezen, films hebben gezien of opleidingen hebben gevolgd, maar als je er niet tegen kunt om 's ochtends een emmer koud water over je heen te gooien, valt daar weinig aan te doen.

De foto is genomen tijdens de klimaatop op Bali in december 2007. Ik geef een interview aan de Indonesische televisie en vertel over de klimaatveranderingen die voor heftige overstromingen zorgen. Ik plant een mangrovestruik, want door veel mangrove's te planten bescherm je het achterliggende land tegen overstromingen. Met de foto wil ik het belang van voorlichting laten zien. Als humanitair werker ben je ook bezig met het creëren van kaders waarin je projecten kunt uitvoeren."